

Ha Magyarország külpolitikai érdekei követelik meg a törvény módosítását, akkor a zsidóság ne tiltakozzék ellene, még akkor sem, ha sérelmüket nem orvosolni, de növelni fogja a tervezett módosítás. A zsidóság csak az ellen tiltakozzék, ha belpolitikai célra kívánják majd kihasználni ezt a külpolitikai érdekvédelmet. S ez ellen hangos szóval tiltakozzék, hanem csendes, el nem adható, meg nem vásárolható látszatok fatallérjáért áruba nem bocsájtható – szavazatával.

S most pár szót csak a tegnapi szegedi eseményekről is. A minap az egyetem lelépő rektora, öklével az asztalt csapkodva felelt az egyetem „ellenségeinek”, s felsorolta az egyetem és a város közti viszony pénz- és árutételeit. Egyet kifejezett a rektor úr, amikor felsorolta, hogy mit köszönhet az Szeged az egyetemnek. Kifejejtette annak a szellemnek a felemlítését, Kifejejtette annak a szellemnek az említését, amely szegedi polgárok gyermekeit üldözte ki a szegedi egyetemről. Ez a szellem az egyetemmel egy időben jött Szegedre. A tüntetőkről beszélve a közoktatásügyi miniszter úr azt mondotta: bánjunk velük is szeretettel, mert ők is a mi gyermekeink. Igaza van a miniszter úrnak, ám nem csak a tüntetők a mi gyermekeink, hanem azok is, akiket vallásuk miatt kivernek és kirugdosnak az egyetemről. Szegedi polgárok gyermekeit bántalmazták azok, akik azon az egyetemen tanulnak, azon a menzán étkeznek és abban az internátusban laknak, amelynek felépítéséhez szegedi zsidó polgárok is hozzájárultak munkájukkal és pénzüikkel. Elfogadni a szegedi zsidó polgárok jótékonyosságát, zsebre vágni a szegedi zsidó polgárok pénzét és azután kikergetni a szegedi egyetemről a szegedi zsidó polgárok gyermekeit, ezt hogyan egyeztetik össze a magyar büszkeséggel, a magyar lovagiassággal, a magyar önérzettel az egyetemi atrocitások hősei és azok, akik a gumibotos hősök számára szállítják a szellemi táplálékot.

Délmagyarország III. (1927) október 27. 1–2. oldal

215. A szegedi diáknagyülés az igazoltatások megszüntetését határozta el,

**de követeli a numerus clausus fenntartását, sőt kiterjesztését
Zsidó hallgatók csütörtökön sem jelentek meg az előadásokon**

A szerdai zajos nap után csütörtökön csendes reggelre ébredt a szegedi egyetem. A jogi karon szüneteltek az előadások, a csütörtökre hirdetett kari ülés miatt, ma szintén nincsenek előadások, az egyetemi tanács most adta ki a szüreti vakációt, október 31-én a reformáció évfordulóján rektori szünnap lesz, ezután következik Mindenszentek ünnepe úgy, hogy a jogi karon mintegy tíz napig szünetelni fognak az előadások. A vidéki jogászok nagy része már el is utazott Szegedről, úgy hogy az igazoltatóknak a szerdainál jóval kisebb csapata jelent meg az egyetem kapujában. Túlnyomórészt szegedi illetőségű jogászok voltak, akik azután kint tartóan ott állottak az ajtóban egész délig. A diák igazoltatók mellett az egyetem tanácsa szolgálkat is állított az ajtók mellé azzal a céllal, hogy az egyetemhez nem tartozó elemeket távol tartsák, s ezek ne juthassanak be. A szolgálk csak a lecke-

könyvet vagy a diákigazolványt kérték, az igazoltató inspekciós egyetemi hallgatók azonban azért állottak őrt, hogy a zsidó diák be ne mehessen az egyetemre. Nem is próbálkozott meg a központi egyetemre való bejutással zsidó hallgató. Így azután a központban minden különösebb incidens nélkül telt el a délelőtt, leszámítva egyes túlbuzgó igazoltatók eljárását, akik odáig mentek bizonyos titkos vezérek parancsa folytán, hogy a keresztény hallgatók bejutását is meg akarták akadályozni. Rektori rendeletre csütörtökön nem is nyitották fel a központi egyetem főkapuját, hanem az egyik kiskapu előtt történt az igazoltatás.

A többi egyetemi épületek előtt is folytak az igazoltatások, azonban a zsidó hallgatók távolmaradása folytán itt is minden komolyabb összetűzés nélkül. Egyedül a bölcsészeti karon történt egy kínos incidens. Az igazoltatások ellenére is bejutott az épületbe egy zsidó bölcsészlány, s amikor megtudták, hogy zsidó van az épületben, keresésére indultak az igazoltatók. A lány Erdélyi László dr. egyetemi tanárnál keresett védelmet, aki fel is szólította a hangosan követelőző csoportot, hogy hagyják békén a leányt, mikor azonban ezek még ezután is követelték az eltávozását, Erdélyi professzor levitte a saját szobájába a szorongatott helyzetben lévő lányt, aki végül is professzorának védelme alatt távozott az épületből.

Az előadások a jogi kar kivételével mindenütt a legnagyobb rendben és a zsidó hallgatók távollétében folytak, s az események csak első és másodévesek tantermeiben éreztették hatásukat a hallgatóság erősen megcsappant számában. A rendőrség csütörtökön egész nap permanenciában volt, s rendőrök és detektívek figyelték az egyetem környékét, beavatkozásra azonban nem került sor. A bajtársi egyesületek hirdetőtábláin megjelentek a nyugalomra intő vezérségi felszólítások, amelyekben arra kérik a tagokat, hogy minden meggondolatlan lépéstől tartózkodjanak. Nyugalom is volt csütörtökön mindenfelé s mindenki az estére tervezett diáknagygyűlésre készült, amelyet Kolosváry Bálint dr. egyetemi tanárnak, a Horthy Internátus igazgatójának engedelmével a menzán tartottak meg.

Csütörtök délelőtt Reinbold Béla dr. egyetemi rektor fogadta a Szegedi Napló munkatársát, akinek a következőket mondta:

– A tegnapi eseményeket sajnálatosaknak tartom. Már tegnap arra kértem az ifjúság vezetőit, hogy igyekezzenek okos szóval nyugalomra inteni és lehetőleg meg is nyugtatni az ifjúságot, annál is inkább, mert értesülesem szerint az egyesületek nem is azonosították magukat a tegnapi eseményekkel. Eddig nem fajultak el annyira a dolgok, hogy erőszakos eszközökhöz kellett volna nyúlnom, s én hiszem, hogy ne is megy el idáig az ifjúság. Az én véleményem az, hogy az egész fellángolás két-három nap alatt el fog ülni, és belátja az ifjúság, hogy törvénytelen eszközökkel törvényt megváltoztatni nem lehet. Ma az egész vonalon már rendben folytak az előadások, csupán a zsidó hallgatók nem vettek részt. Említésre méltó incidenst azonban nem jelentettek nekem. A bajtársi egyesületek kívánságára az egyetem kapujába két szolgát rendeltem, akik vigyáznak, hogy más, mint az egyetemhez tartozó egyén, ne jöjjön be.

A két nagy egyetemi diákszövetség, a MEFHOSz és a Turul által tervezett demonstratív jellegű tiltakozó diáknagygyűlésre csütörtökön este fél kilenc után nagy tömegekben vonultak fel a bajtársak a Horthy Miklós egyetemi internátus menzájának szuterénjébe, a gyűlés színhelyére. Az esti diáknagygyűlés előtt már komoly és nyugodt hangulat uralkodott, minthogy a vezérek gondoskodtak arról, hogy az utcai hangoskodók ne zavarhassák meg a gyűlés nyugodt lefolyását. A gyűlésen a tanári kar részéről megjelent Kolosváry Bálint dr., a Horthy Miklós egyetemi internátus és menza igazgatója, Kiss Albert dr. jogi és Széki Tibor dr. természettudományi kari dékánok. A menza zsúfolásig megtelt termiben a Himnusz eléneklésével kezdték meg a gyűlést, ami után az ifjúság vezetői ismertették a vezérségek közös megegyezése által készített határozati javaslatot, amelyhez minden bajtársi egyesület vezetője hozzászólt, és azt elfogadta egyesülete nevében. A diákság szónokai után Kolosváry Bálint dr. egyetemi tanár emelkedett szólásra, aki kifejezte meglepedését az ifjúság higgadt magaviselete felett, amelyet a gyűlésen tanúsított s kérte az egyetemi hallgatókat, hogy a jövőben tartózkodjanak mindenféle tüntető hangulatnyilvánítástól s szüntessék be az igazoltatásokat. A gyűlés lelkesen megéljenezte Kolosváry professzort, és indítványát határozatilag kimondták olyan formában, hogy mától kezdve csak egy szempontból igazoltatnak, hogy tudniillik illetéktelen elemek ne mehessenek be az egyetemre.

A nagygyűlés által elfogadott határozati javaslat, amelyet megküldenek az országos diáknagybizottságnak s a MEFHOSz és Turul központoknak, a következő:

- I. A szegedi egyetem ifjúsága a legnagyobb felzúdulással értesült a numerus clausus törvény módosításának tervéről, és ellene minden erejével tiltakozik.
- II. Mivel most a törvény léte forog kockán, annak megvédése érdekében teljes erővel síkra száll.
- III. Ebbeli szándékától magát bárhonnán jövő semmiféle érv, illetőleg bel- vagy külpolitikai helyzet, valódi vagy képzelt kényszer által eltántorítani nem enged.
- IV. Sőt követeli a numerus clausus törvény rendelkezésének minden főiskolára való kiterjesztését, valamint a törvény által szabályozott arányszámra nem az egyes karokra felvehető, hanem a tényleges felvételre jelentkezett hallgatók létszáma után számítását.
- V. Szükségesnek és időszerűnek tartja, Szeged város keresztény, magyar társadalmának megmozdulását is, azt az ifjúság törekvéseinek támogatására hívja fel.
- VI. A legteljesebb mértékben azonosítja magát a Budapesten és az országban megindult nagy ifjúsági mozgalommal s törhetetlen szolidaritásáról tanúbizonyságot tesz.
- VII. Kéri az ifjúsági küzdelem budapesti központi intézőségének lankadatlan küzdelmét.

VIII. Alkalmazkodik a központból jövő irányításokhoz.

IX. Elrendeli a szegedi egyetemi ifjúságnak minden szélsőséges magatartástól való tartózkodását. Az elcsatolt területekről menekült ifjúság szervezetei, a SzEFHE és DEFHE pótlólag előterjeszti a kormányhoz szóló azon memorandumát, hogy a Népszövetség által kisebbségi egyezményre való hivatkozással kikényszeríteni akart numerus clausus revízióban mindaddig függesztesse fel cselekvését, míg az utódállamok ugyanezen egyezményben vállalt kötelezettségeiket nem teljesítik, s nem adnak módot arra, hogy a területükön élő kisebbségek saját nyelvű főiskolát tarthassanak fenn.

Szegedi Napló III. (1927) október 28. 1–2. oldal

216. Csütörtökön este az egyetemi bajtársak egy csoportja tüntető menetben akart felvonulni a Délmagyarország nyomdája ellen Irgatott gyűlést tartottak a DMKE-palotában. – Az egyetem tanácsa bejelentette, hogy nem tűr többé semmiféle igazoltatást. – A bajtársak nem akarnak zsidókkal együtt tanulni, de az igazoltatást beszüntetik.

A higgadt vezetőknek köszönhető, hogy a tüntetés elmaradt. – Nyolc napra bezárják az egyetemet.

A szegedi egyetemen tegnap fővárosi mintára megrendezett igazoltatások és tüntetések, amelyekről kiderült, hogy a bajtársi szervezetek vezetőinek tudta és akarata ellenére rendezték meg a középiskolák padjaiból csak tegnap kikerülő elsőéves jogászok a szerdai heves jelenetek után csütörtökön nem folytatódtak. Csütörtök reggelre látszólag már alábbhagytak a szenvedélyek. A hallgatók tetteinek irányítását most már a bajtársi egyesületek vették át. A fővezérség rendelkezésére az ifjúságot igazoltatási turnusokba osztották be. A rendelkezések értelmében a különböző fakultások épületeinek aajtájában felálltak bajtársi sapkában a komoly ifjak és megkezdődtek az igazoltatások. Reggel 8 órától kezdve csak a bajtársi egyesületek tagjai léphettek be az egyetem épületébe. Az igazoltató komoly ifjak mellé egyetemi altisztek is állottak, akik arra vigyáztak, hogy idegen elemek ne léphessék át az egyetem küszöbét. Minden fővárosi mintára történt. Az egyetem fakultásai közül csak az orvoskaron tartottak meg néhány előadást. Az előadások azonban teljesen néptelenek voltak. Az ifjak mással voltak elfoglalva. Ők igazoltattak. Rendzavarás, vagy tüntetés azonban sehol sem történt. Dr. Buócz Béla rendőrfőtanácsos, az ifjúság vezéréivel folytatott beszélgetés után rendőri készenléte nem állított fel sehol. Az egyetemi épületek előtt csak egy-két rendőrszem állott és unatkozó detektívek sétálgattak. Feltűnőbb és megemlézésre méltó igazoltatás csak a központi egyetem épülete előtt történt. Dél előtt 11 óra tájban az épület előtt megjelent a szegedi kormánylap – amely eddig úgy nézte a dolgot, hogy ez a lap áll közel az egyetemhez – jogász munkatársa azzal, hogy felkeresi az egyetem rektorát. Az igazoltató ifjak a jogász hírlapíró után rohantak